

פרשת וישב
 "את אחי אנכי מבקש"

הרב שלמה אבינר

את אחי אנכי מבקש

"וימצאנו איש רעה ורעה בשדה וישאלהו האיש לאמור: מה תבקש" (בראשית לו טו). גדול הוא השדה, מתעה ומאיים. אין בו עגים להצל מן השמש, אין בו מעיין להרוות צמא. אין בו כיוון, אין בו תמרון, אין מי שיוורה את הדרך. הרבה דרכים, הרבה אליים, הרבה רצונות והרבה תפוצים, הרבה רגשות והרבה מחשבות. האדם תועה בשדה, אבוד ומטעה.

"וימצאנו איש". איך אבוד, בן אדם. אם אתה לא תמצא את האיש, הוא ימצא אותך. בכל מקום שתהיה יבוא השליח, יבוא המלאך, יבוא האיש שודע לשאול. "וישאלהו האיש לאמר", וישאל החכם אשר שאלתו היא כבר תשובה, "מה תבקש"? השדה רחב כל כך, העולם הזה מלא כל כך בגווניו ובצבעים, מה תבקש? התבקש עושר או איש? התבקש תורה ומצוות, או שמא חריות והנאה? או אולי שלום ואולי מלחמה. מה תצביע, ימין או שמאל, אשכנזי או ספרדי? מה תרצה יותר, חופש רחוקים או ברית נישואין? התאהב ילדים או חרשים? מה שוקקת נפשך, שירה או מדע, טבע או טכניקה? אמור, בן אדם, מה תבקש, אמור מיד, באיזו מפלגת תתפלג, באיזה מדור תתמדר, באיזו מגרה תתמגר? מה תבקש, אמור, אל תכחד. ואם לאלקים חשקה נפשך – הרבה זרמים יש, הרבה ישיבות יש, אחת נגד השניה, ויש גם מי שנגד כולם. אמור מהר מה תבקש, להיות עם כיפה או בלי כיפה, ואם כיפה, איזו כיפה? אל תתחמק, החלט למי אתה, לנו או לשונאינו? "מה תבקש" (שם טו).

"את אחי אנכי מבקש" (שם טז). אני מחפש אחווה, אני מחפש אהבה ואחוות, אני מבקש את עמי, את כל עמי. חלק ממנו, לא ישים את נפשו. רק עם ד' התמים והשלם, זה ישים נפשו. כולם אחי. כולם אחי. כולם יחד הם אומתי, ולא אשעה לאומרים: גזרו את הילד החי, גזרו. "הגידה נא לי, איפה הם רועים" (טז). אני מתחנן, אנה אמור לי. כל כך הרבה רועים יש וכל רועה מתנשא לאמור: אני הרועה. והצאן תועה. שאלתני למפלגתי, אני ממפלגת הצאן. אבל הרועים משכו אותו אנה ואנה, והוא מפורד ומפורד בין הרועים. אנה אמור לי, מתחנן אני לפניך בדם נפשי "איפה הם הרועים" אנשק אותם, אחבק אותם. מה שאני מבקש, זו אחווה. זה ולא דבר אחר. "ויאמר האיש נסעו מזה" (שם יז). את זה כבר לא תמצא. "נסעו מזה – הסינו עצמם מן האחות" (רש"י). גם אתה אשם בזה, כי הבאת את דיבתם רעה. לא ראית את האור, רק את החושך, ראית את החסרונות ולא את המעלות. אתה הקדמת להסיע את עצמך מן האחוה. "כמים הפנים לפנים, כן לב האדם לאדם" (משלי כו יט). "כמים הללו שאדם צופה בהן ורואה בהם פנים כפניו, אם הוא שוקק, הם שוקקות, ואם הוא עוקם הם עקומות, כן לב האדם לאדם האחר, אם הוא ארבה את זה, גם הוא ארבה, ואם הוא שונא את זה, גם הוא שונא" (רש"י) "במנות קיו א). הם כבר רחוקים מן האחוה. "וילך יוסף אחר אחיו" (בראשית לו יז). בכל זאת אני הולך אחר אחי. זה בנפשי, בלי זה אין לי חיים. לא, אל תלך. איחרת את המועד. הר גבוה ביניכם. מאוחר מדי. הם יחרגו אותך, הם יורקו אותך לבור נחשים ועקרבים, הם ימכרו אותך לישמעאלים.

בכל זאת אלך, זה בנפשי, ובנפש אבי: "לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן" (שם יז). זאת בקשת אבי, זאת בקשת אבי שבשמים לראות שלום אחי ושלום הצאן. "את אחי אנכי מבקש". "ויראו אותו מרחוק" (יח). הלא אמרת לך שהם רחוקים. הם רואים אותך פרחוק. אומר לך את האמת: גם אתה עדיין רחוק. מבקש אתה את אחיך אך בלבך אתה חלוק על אחיך. קודם כל, עליך למצוא את אחיך בלבך. או אז תמצא אותם כבשרם ובדמם, כנשמתם וברוחם, כנפשם וכפונם, כשלם וברגשם, ברצונם ובדמויותם. אם גם לאחר שימכרו אותך, תמשיך להיות אתה, אז תוכל לומר בכל לב: "את אחי אנכי מבקש". אך דע לך, הדרך קשה וארוכה. "ויאמר יוסף אל אחיו: גשו נא אלי ויגשו" (שם מה ד). מה נראה ומה רחוק הוא זה האיש הזר, משנה למוך האבוד. "ויאמר: אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה" (שם). אתם רואים, לשולם אתם אחי. על אף שמכרתם אותי, ושונאם עשרה שנה בפית הסוחר ישתני, בלבי אתם אחי.

משאת נפשי האזות נתנה לי כוח: "את אחי אנכי מבקש". עתה, פגשתי אתכם, זה לי היום הגדול בחיי, זהו יום שמחת לבי. "ועתה אל תעצבו ואל יחר מעיניכם" (ה), כי הלווא אני אחיכם. "ועתה אל תיראו" (ג כא), אל תפחדו ממני. אני אהב אתכם. "וינחם אותם וידבר טובם" (שם). אני אהב אתכם!

סוד היחד

בעיות רבות בארצנו הקדושה. כל כך הרבה קשיים, סיבוכים ומשברים. במה מתחילים כדי להיחלץ מן המצור? משל לאמא "מוצפת": תיגוק בובה, אמבטיה גולשת, סיר בשרף, אחים מתקוטטים, פעמון בדלת מצלצל, שיחת טלפון עם אביה... במה מתחילים? או אם תרצו, אדם מגיע מרוסק מתאונה חלילה, במה מתחילים? - בלב!

ואנחנו, עם בעיות מדיניות, בטחוניות, כלכליות, חברתיות, מוסריות, חינוכיות! כל אחד מבין שאי אפשר לפתור אותן ביום אחד, וגם לא בדור אחד. במה מתחילים? הכי חשוב בעם ישראל כרגע: אחדות. כשנהיה מאוחדים נפתור את הכל, נתגבר על הכל. גם אם זה לא יעשה ביום אחד, בדרך כזו נגיע לחוף מבטחים. כי כשרון שאין לי, יש לך. כשרון שאין לשנונו, יש לזולתנו, ולכולנו יחד - יש הכל בכל מכל כל.

אך אם אנחנו רבים בינינו, אנו תוקעים איש את זולתו. אנו מכלים את האנרגיה שלנו באש של מחלוקת. המפונזה בשרפת עקב החיכוכים, ואויבינו ששים למשובתנו. זכו רשעים, מלאכתם בעשית על ידי אחרים.

אחרי שבפל שואל המלך, הלוחם הגדול נגד פלישתים, בקרב, הרי זה פלא, הדלו אותם פלישתים להילחם נגדנו. הכל מובן, למה יתאמצו אם הם יכולים לעפות בתענוג איך בית דוד ובית שואל מכלים זה את זה.

התרופה הגדולה: אחדות. לא רק עכשיו, אלא לאורך כל הדורות. בית שני נחרב עקב שנאת הינם, כלומר שנאה בלפי מי ששונה ממך, חושב אחרת, מאמין אחרת, מרגיש אחרת. השונה מאיים עליך, אם ישלטי, זה יהיה אסון...

אין זה נכון! אתה זקוק לשונה, כי הוא יודע לעשות דברים שאינם בכוונתך. איך הכל אפילו משה רבנו, בחיר המין האנושי, לא היה הכל, הוא לא היה אברהם אבינו (יש"י, שמות ו ב-ג; סנהדרין קרא א; שמו"ר ו ד). אנו זקוקים לשונה.

שמא תאמרו: הרי השונה מזיק ומקלקל! אכן, אבל זה בגלל שהוא לבדו. אבל יחד אהך, אין הוא מקלקל. הקלקולים שלו יתמוססו ברוב של האחרים, יתבטלו ברוב. הם יתמתנו פנימון נמוך, ובמימון נמוך הרי זה פלא, הקלקול כבר איננו פלפול. קצת מלח חינוך, ריבוי מלח מקלקל את התבשיל. כך, יש צורך באש תחת הסיר במינון נכון, מינון גבוה יקדיח את כל התבשיל.

שמא תאמרו: הרוב מקלקלים. הרי זו אמירה של אאורה, כאילו רק אצלך כל האמת והצדק! אך גם אם נקבל את דבריך שהרוב מקלקלים, בודאי אינם מקולקלים באותו נושא: אחד לא די לאומי, השני לא די דתי, השלישי לא די מוסרי, והרביעי לא די אמיץ. לכל אחד חסרון אחר - הוץ ממך כמובן שהגף כליל המעלות - ולכן הוא בכל זאת בטל ברוב. זה כלל הלכתי בהלכות כשרות שאיסורים מבטלים זה את זה, כלומר האיסור מצטרף להיתר כדי לבטל איסור אחר (ובזה"ע ע"א. חכמת אדם נא לא-לב).

כל האיסורים האחרים מצטרפים להיתר כדי לבטל אותו איסור. מיעוט העצלנים בטל ברוב החרוצים, על אף שיש להם חסרונות אחרים. זאת ועוד, מיעוט העצלנים מועיל בהיותו ממתק ומרגיע. מיעוט הכעסנים אינו מזיק בהיותו בטל ברוב הרגועים, והוא גם מועיל כאשר אין לעבור לסדר היום, אלא לקחת ללב ולהגיב באש.

כך כתב הגאון בעל שם שמעתתא בשם דרשות מהר"י מוסקאטו: "בהא דעולם גידון אחר רובו והיינו אם זה רוצה וזה גב וזה מקבל שוחד וזה מלוח בריבית, איסורין מבטלין זה את זה, כדאמרינן בזבחים ע"א: פיגול, נותר ועמא שביללו ואכלו פטור, ואם כן, כין דרובן לאו לוקחי ריבית ולא רוצחים, הן מבטלים זה את זה" (הקדמה לש"ש).

אם לפולנו יש אותו חסרון, זה אסון. לדוגמא: "כי מלאה הארץ חמס" (בראשית ו ג). כל המין האנושי היה נגיע באותה מחלה של השתלשלות וגניבת, ולא יכלו לרפא זה את זה. אך בימינו אין זה כן. הכשרונות מפורזים וגם החסרונות מפורזים. כאשר נהיה מאוחדים, נשפור את כל האויבים מחוץ ונתגבר על כל הבעיות מבפנים.

איך זאת אומרת שחייבים להסכים בכל אפשר להיות הלוקים בויכוחים קשים, אבל ויכוחים של
הכריזם. אפשר לנהל מלחמות דעות של השקפות עולם, אך בתנאי שנותנים אחים, ידידים ואהבים.
אדרבה, ריבוי הדעות והכשירויות הוא הוא העושה את שלמות האומה. כל אחד יילתם במסורות
למען ייעזרו, כי כל אחד בצורך.

משל לצבא, אמר החפץ-חיים, שבו יש לחייל גאות יחידה, אך כולם נצרכים, איש על מחנהו ואיש
על דגלו.

כולנו יחד. למשל, ממשלה רחבה, מן הימין הקיצוני עד השמאל הקיצוני, דתנים וחילוניים, חרדים
וציונים - כל היהודים יחד. אינו עוצמת זחיה לנו. נתגבר על הכל.

שמה תאמר: גיבוי בינינו. זאת הנקודה! צריך בגרות להפוך ששונים אנחנו, ולא נקים שש עשרה
מדינות שונות שכל אחת הומוגנית או מדינה אחת שבא גשולש על האחרים ונדבא אותם. לא כן!

היחד הוא הסודי. היחד הוא חוט השדרה של המדינה. באתר ה' באייר, נתאספו ובאו למוזיאון תל
אביב נציגי האומה בעלי דעות שונות וחתמו יחד על אותה המהרה, לומר: אנחנו עובדים יחד. ליחד

הזה יש מחיר רב של קשיים וסבלנות, אך להעדר היחד יש מחיר גדול עשרת מונים.
בגלות איבדנו את סוד היחד. היינו עם מפורד ומפורד, מפורד גיאוגרפית ומפורד השקפתית, פירורים

פירורים רבות סבלנו ממחלה זו. אך עתה היחד הוא פיקוח נפש.
ב"ה נתרפאנו. יש לנו בסיס איתן של יחד. במיוחד בצבאנו, מתגלה אור היחד בכל גדלו ותפארתו.

אך יש להוסיף יותר ויותר יחד.
אמר מרן הרב קוק: ניקנה, באהבת חינם - בסוד היחד.

אחדות המחנה

בשורה טובה: אם תבדקו היטב, תיווכחו לדעת שכל בעלי הכישרות הסרוגות אמרים בכל תוקף:
"צריך אחדות במחנה". אשרינו שזכינו שלפחות בדבר אחד כולם מאוחדים והדבר הזה הוא באמת

הכי חשוב: אחדות במחנה. אחרי תהישג הגדול הזה רק נשאר פרט קטן לפרד, באמת קטן. אמנם
בנושא כה גדול, זה קטנוני להיתפס בפרט כה שולי, ובכל זאת למען תמונה שלמה נזכיר אותו: מהו

בדיוק אותו מחנה שיש להתאחד בו?
שתרי יש לפנינו הרבה מאד מחנות, כאשר כל אחד צועד בעוז עם דגל גדול וחצוצרה קטנה ומסריו

בקול גדול: "אצלי כל האמת וכל הצדק וכל היושר - וכל המחנות האחרים שווים מקליפת השופ".
זאת ועוד, בכל שהזמן עובר, כל מחנה הולך ומתפצל לתתי מחנות, עד שכל אדם תמים, כבר אינו

יודע מה הוא המחנה שלו.
לכן, ביוון שלכל אחד יש מחנה, אז גם אני הקטן, כמו כולם, אציע מחנה: המחנה שלי הוא כלל

ישראל, זאת למדתי ממרן הרב קוק שכבראה לא אהב מחנות, כפי שכתב במאמרו "מסע המחנות"
(מאמרי הראיה עמ' 76). אבל הוא מאד אהב את כלל ישראל.

ואל תשיבני שבעם ישראל יש אנשים כאלה וכאלה עם הסרון כזה וכזה, כי אני אשיב לך בעקבות
הבעל שום טוב: "אל תלך רכיל בעמך" - אל תרכיל על עם ישראל. ועוד אשיב לך בעקבות רש"י

שמספר בשם חז"ל מה היה כוהן של גדעון שד' אמר לו "לך בסוהך זה" (שופטים ו יד) - שלימד
זכות על ישראל. ועוד אשיבך בשם הוזהר שכותב כמה פעמים על הפסוק: "בתוך עמי יושבת"

(מלכים ב ד) שהעיקר להיות מחובר לעם ישראל.
בגלות היינו עם מפורד ומפורד בין קהילות. גם אז זו היתה צרה, אך בארענו, זה בלתי אפשרי: אנו

חייבים לקיים "ומי בעמך ישראל גוי אחד בארץ".
עלינו לחדול להתוך את עם ישראל בסכין, לפנות את חבדינו 'רשעים' ולקטרג על אחרים (ערוך

אגרת קידוש ד' לרמב"ם). אמר אחד מתלמידי הבעל שם טוב: "שופטים ושופטים תתן לך" -
לעצמך, ולא על אחרים.

כן, אחדות במחנה! ודאי! אבל מי הוא המחנה? עם ישראל כולו. זו עבודה פנימית עמוקה. כידוע,
הפירוד מתחיל במחשבות, ממשוך בדיבורים ומסתיים במעשים. לכן, זו משימתנו עתה: אחדות

במחנה הגדול של עם ישראל, אחדות מכל הלב.
שמה תאמרו: "דברים יפים הם אלו, אך לא מציאותיים. הזון רחוק". לא כן. הזון קרוב. רק לא

שמתם לב, מרוב שאתם מדברים על פירוד, הנכם עיוורים ולא רואים כמה יש אחדות. אני ראינו
דוגמה חיה של אחדות גדולה של כל פלגי האומה.

ואיפה הפרת הנפלא הזו? הצבא. הצבא שלנו. צבא הגנה לישראל. שם יש אהוות לוחמים עד כדי מסירות נפש של איש לאחיו. אשרינו שזכרנו, וגובה שאהווה זו תתפשט מן הצבא לכל חיי האומה כולה.

ראה מה כתוב בספר פלא יועץ ערך 'הצלה': 'אם הוא מציל גפשות לקוחים למות, הוא מזכה גפשו, כאילו קיים כל התורה כולה, שהרי אמרו: כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא (סנהדרין לז א), וכן כגון דא אמרו: אפילו ריקנים שבישראל מלאים מצוות כרימון (ברכות כז א). כי יש רבים מבני ישראל שנראים לפנים [במבט חיצוני] כלים ריקים, אבל יש בידם מצוה זו של הצלת ישראל, שבזה הם מכריעים ועוברים את החכמים והגדולים שבישראל'. שמעתם? אותו חייל שמציל יהודים, עולה בזה על חכמים וגדולים. כמובן, אין זה פותר אותו מפל שאר תורה ומצוות. וקל והומר אם הוא מוסר גפשו במלאכת ההצלה, שהוא מלא מצוות כרימון. ואני הקטן מוסיף על דברי ה'פלא יועץ': 'יש חייל שזורק רימון על האויב, לכן הוא מלא מצוות כרימון. ויותר מזה, יש חייל שנופל על רימון כדי להציל את חבריו, הוא בודאי מלא מצוות כרימון...'

ואל תגיז לי שבכל זאת יש פיגועים, כי לא מחכמה אמרת זאת. אתה באמת חושב שצה"ל הוא מאה אחוז? לא, רק 99%. הנה בשנת תשס"ח, היו 18 הרוגים בלבד מטורף בארץ, (אגב אף אחד לא ביש"ע), לעומת 500 הרוגים בתאונות דרכים. וכן היתה ירידה של 50% באירועי מטען. לכל זה לא זכינו מן ההפקר, אלא בזכות התחכום והמסירות של צה"ל.

ואולי עוד תאמר: אך זהו הצבא שעושה פיגועי? חשבתי שהפעם תחסוך לנו את הפק"ל הבלתי מחמלה הזה... חשבתי שסוף סוף תבנת שהחיים הם מורכבים. זכור שאותו יהודי שפינה, הוא היהודי שלוחם נגד מחבלים, הוא השכן שלך, הוא המשפחה שלך.

זה הכלל, בין יהודים יש רק מלחמה נגד זעות ולא נגד אנשים. אמר לי מח"ט אחד יקר ללא כיפה על הראש ולא בכיס, אלא רק כיסת שמים: 'איני מודאג לא מאיראן ולא מעירק, לא מתרובאללה ולא מחמאס, אלא רק מזה שאיבנו מדברים בקול אחד לגבי ארצנו, מזה שיש מי שלא מתגייס, בין בימין בין בשמאל, בין בחרדים ובין הדתיים לאומיים. הנשק שלנו הוא הרוח, ובנשק הזה ניצחנו בכל המלחמות!'

ב"ה יש לנו מיליון חיילים אוהבים ואוהבים עם נשותיהם ומשפחותיהם, אך כל גירדם בשמירת ספר האדמו"ר מגור ר' מרדכי אלטר בעל 'דברי אמת': 'מעשה ביהודי עשיר ששני חתמיו היו פמוכים על שולתנו, כאשר זה אוכל חלבי וזה בשרי. סידר לכל אחד משבח לחוד וחדר אוכל לחוד. לפסוף הוא ירד מנכסיו, לא סיפק להם לא חלב ולא בשר, אלא לחם צר ומים. אך הם המשיכו לאכול לחוד. אמר להם: לשם מה כל הפירוד הזה? משל למה הדבר דומה? פעם כל היהודים היו עובדי ד' באמת אך גזלקו בעניינים העומדים ברומו של עולם, לכן הקימו לעצמם בתי מדרש נפרדים. אך עתה שהכל מלא משברים, ונעושו מאבק על יסודות ועיקרים שבהם אין חילוקי דעות בין זרמים, - למה לבו פירודים?'

לכן נחזור אל הראשונות, אל אחדות המחנה, המחנה הגדול של עמנו כולו, עמנו האהוב, עמנו המכובד, עמנו האמיץ והגיבור, עמנו שהוא כל כך טוב מבחור ומבסנים.

ידידיה מאיר:

יש דבר אחד שעליו נעשו לא דיבור מספיק; השבת שעברה על נוסעי הטיסה באתונה. לא בכל יום נתקעים עשרות יהודים, מכל העוונים, באיזה חור על הגלובוס לשבת גשוחפת בהפתעה. בעודי חושב איך להגיע אל מי מהנוסעים שהיו שם כדי לשמוע חוויות, גלצל הטלפון ועל הצג היה כתוב "אוריאל טלית סנטר רקמה תיק תפילין". מה נשמע ידידה, הוא אומר לי, אני הייתי על הכסוס ובשבת באתונה. ניסיתי לדוור עם מי אני מדבר. אה כן, זה הבחור הנחמד מחנות היזדאיקה הענקית בגאולה בירושלים. שמרתי את המספר שלו לפני כשנה וחצי כשהייתי צריך לאשר את הרקמה שעל תיק התפילין של הבן שלי. הוא סיפר לי הריבה פרטים חדשים שלא ידעתי על הטיסה ועל המחוללים שהיו בה, אבל אני קופץ ישר לשבת. נתחיל בהרכב האוטוטייה, אוריאל טלית סנטר רקמה תיק תפילין הפתיע אותי. הרוב המוחלט של הנוסעים שנתקעו בידה בשבת בכלל לא היו חרדים אלא דתיים לאומיים. כן כן, יותר ממהצית הנוסעים שנשארו בשבת באתונה היו חובשי כיפה סוודגה. היותו היו יהודים אמריקאים, עוד כמה נוסעים שומרי שבת שאינם חובשי כיפות, ורק כעשרים איש היו חרדים ממש. זה לא הפריע לאף אחד לכנות את הנוסעים "חרדים אלימים". טוב, אולי אפשר לראות בזה גם משהו חיובי, כי התקשורת הייתה יכולה באותה מידה

לדווח גם על "אלימות הכתנהלים" בשחקים.

ואם כבר מדברים על מגורים: במטוס היו לא מעט יהודים שומרי מסורת. כאלה שבדרך כלל מקפידים מאוד על שמירת שבת, אבל את השבת האחרונה הם זיללו, למרבה הצער. אוריאל הכיר בטיסה נג צעיר שהתחנך לא נזמן. הבעל שומר שבת למהדרין, אשתו התחילה רק עכשיו לשמור, מאז החתונה, אבל היא הידועה לבעלה שהם ממשירים הלאה ולא יורדים באחונה, כי המשפחה שלה מחכה לה בארץ וזה "שיקוף נפש". והיה גם מקרה הפוך: בחור מבית חרדי שכרגע לא מקפיד על שמירת תורה ומצוות, אבל יוד עם כל הדתים, הוא אמר שהוא עושה זאת לא בגלל שמירת חשבת אלא בגלל שלא נעים לו מהריו החרדים שגרים בארץ. נו, אם לא שמירת שבת לפחות מצוות כיבוד אב ואם.

והיו עוד מקרים מיוחדים, כמו למשל איש עסקים ישראלי שעובד בארצות הברית קנה כרטיס טיסה לארץ רק כדי להגיע לשבת עם משפחתו, וכיום ראשון כבר וזה אמור לטוס חזרה לעבודה. הוא ירד באחונה כדי לא לחלל שבת, וכמוצאי השבת עלה לטיסה חזרה לארצות הברית, בלי שיפגוש את משפחתו. והייתה סבתא מסורה ממוסדי שקיבלה טלפון מבתה שגרה בארץ שבישרה לה שהיא עם צידים. היא מיהרה לטוס ארצה כדי להיות עם בתה בלידה, וכל השבת באחונה הייתה במותח (אגב, נכון לשעת כתיבת העמוד, הבת טרם ילדה. שיחה בשעה טובה).

אוריאל עצמו היה עם אשתו ועם בנם בן ההגושה תודשים, תקועים שבת שלמה בלי העגלה שנשארה על המטוס. "זה לא היה פשוט בכלל, אבל עזרו לנו. מדהים כמה כל אחד ניסה לסייע לחברו. כלומר, לא לחברו אלא לאדם זה שרק עכשיו הכיר... אנשים כל הזמן שאלו אחד את השני: 'הסתדרת בחדר? מה חסר לך?'. הייתה התושה נפלאה של אחותי. בקבלת שבת לא הספקנו לשיר ולרקוד. היה לנו שיעור בפרשה, ושיעור דף יומי, אבל הכי מרגש היה השיעור הספונטני בבוקר. הרי כולנו היינו תחת ג'ט לג. אנשים התעוררו בשבת בשלוש-ארבע לפנות בוקר וירדו ללובי ללמוד ביחד את הפרשה".

כשאוריאל סיפר לי על קבוצת הוויטסאפ המשותפת של כל מי שנתקע בשבת באחונה - "יוזמים" שמה - שבה הם מעלים זיכרונות מהשבת, כמעט התחלתי להצטער שלא זכיתי להיות חלק מהחוויה המיוחדת. אולי סוכנו ניסיעות יתחילו לשחק (ביחד עם אל-על כמובן) חבילות ג'יפס שגילולות מזיחה בהפתעה וכלי תכנון באיזו נקודה בעולם עם יהודים טובים. כמו למשל הרב דוד דרלי מטבריה. הוא היה אמור לעשות את השבת בארץ ביחד עם אחיו ואחותיו לרגל יום הזיכרון הראשון של אימם, שנפטרה לפני שנה, אבל נתקע בטיסה. "היהדי המתוק הזה ממש לקח אתריות על השמחה וההרגשה הטובה של כולם", מספר אוריאל, "הוא אמר שכל מי שחסר לו משהו, קולה, קפה, מזה שלא יהיה, שיזמן על חשבון חדר 103. זה היה מספר החדר שלו. והשיא היה בתפילות. דרלי גילה שיש עוד משהו שיש לו יארעיים השכוע, בחור צעיר בשם דוד גליק שחזר מגוסס גיוס כספים לארצות תמיכה ביוזמים שהקים. הצענו שמכיוון שלשניהם יש 'חוב', נתפצל לשני מניינים כדי שכל אחד יוכל לעבוד לפני החזרה. אבל דרלי התנגד בתוקף. אמר שהוא מוותר על ה'חוב' ורק שלא נתפיק לכמה מגינים כי כל העניין של השבת הוא זה האחות המיוחדת, של יהודים שונים מכל העולם, דתיים לאומיים וחסיד סאטמר, חב"דניקים, ליטאים ומסורתיים. אגב, היו שם גם ילדים שנתקעו עם הוריהם בטיסה, ובאמור המזוהרות של כולם היו בבטן המטוס, אבל אותו גליק שבמקרה לקח איתו למטוס את השקית עם המתנות לילדים שלו בארץ, פתח את הפליימוביל החדש כדי שיחיה לילדים שנתקעו בגלון עם מה לשחק, אני נקויה שהילדים שלו יסלח לו...".

הנתיעה הגדולה ביותר הייתה כמובן של הרב מנחם והרבנית נחמה הנרל, שליחי הב"ד המקומיים. "זה מדהים, הם דאגו תוך כשלוש שעות לכל פרט", מספר אוריאל, "ומשאני אומר כל פרט, זה לא רק אוכל לעשרות אנשים. אלא גם נרות שבת ויין ובשמים לחבילה ואפילו עוגות לקידוש בשבת בבוקר. המל הוגש בכלים חד פעמיים מהחדרים שהם הביאו, והם כל הזמן נתנו תחושה שהם בגלל מודים לנו על הזכות הגדולה שנפלה בחלקם לארח אותנו".

כסופו של דבר משפחת הנרל אכן הייתה צריכה להודות לאורחים. תוך כדי השבת נודע לרב דרלי שהם בונים מקווה באחונה, אבל תקועים הרבה זמן עם התקציב. מדובר בכסף גדול, עשרות אלפי דולרים (אחורת הוא מן הסתם היה אומר שירשמו את כל הוצאות המקווה על חדר 103). מה עושים? פשוט מאוד. דרלי הכריז שכל הזכירות של העליות הן קודש לבניית המקווה. הוא אישית קנה את המטטיר בסכום עתק, וכן, בתוך דקות ספורות, נאספו עשרות אלפי דולרים ובקרום ותשלם סוף סוף בניית המקווה באחונה. אולי ראוי להזמין את מנ"ל אל-על לקביעת המוזה, הרי בלי כל המחזלים של אותה טיסה, מי יודע אנו המקווה היה נבנה.

"ואחרי שבת כזאת של אחזות נפלאה", מסיים אוריאל, "תחשוב מה זה לפתוח את הסלולרי במוצאי שבת מיד אחרי הבדלה ולקרוא בכל אתרי התושה בארץ על 'חרדים שהשתוללו במטוס'".

